

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL R. B. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2016 m. birželio 8 d. Nr. 242-211
Vilnius

Lietuvos bankas gavo R. S., atstovaujančio R. B. (toliau – pareiškėja), kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir UAB DK „PZU Lietuva“ (dabartinis pavadinimas – ADB „Gjensidige“) (toliau – draudikas) kilusį ginčą dėl draudiko atsisakymo pripažinti įvykį draudžiamuoju pagrįstumo.

N u s t a t y t a:

Tarp draudiko ir pareiškėjos atstovo buvo sudaryta transporto priemonių draudimo sutartis (draudimo liudijimas Nr. *(duomenys neskelbtini)*) pagal Transporto priemonių draudimo taisykles Nr. 049 (galioja nuo 2014 m. gruodžio 10 d.) (toliau – Taisyklės) (toliau – Draudimo sutartis). Ja buvo apdraustas automobilis „VW PASSAT CC“, valst. Nr. *(duomenys neskelbtini)*. Draudimo liudijime nurodytas draudimo laikotarpis nuo 2015 m. spalio 17 d. 00.00 val. iki 2016 m. spalio 17 d. 00.00 val. Draudimo liudijime pažymėta, kad 334,10 Eur draudimo įmoka turi būti sumokėta iki 2015 m. spalio 17 d.

2015 m. spalio 21 d. įvyko įvykis (apvogtas pareiškėjai priklausantis automobilis), dėl to buvo padaryta žala pareiškėjai priklausančiai transporto priemonei, apdraustai Draudimo sutartimi. Atsižvelgdamas į gautą pranešimą, draudikas pradėjo žalos bylos Nr. *(duomenys neskelbtini)* administravimą pagal Draudimo sutartį.

2015 m. spalio 22 d. draudikas gavo pranešimą apie įvykį ir UAB „Autoalas“ buvo atlikta transporto priemonės apžiūra. Tą pačią dieną iš UAB „Autoalas“ gautos automobilio sugadinimų nuotraukos ir apžiūros defektų aktas.

2015 m. spalio 28 d. UAB „Autoalas“ pateikė draudikui suderinti atliekamų remonto darbų sąmatą.

2015 m. lapkričio 3 d. draudikas su UAB „Autoalas“ suderino atliekamų remonto darbų sąmatą ir informavo bendrovę, kad šios sąmatos suderinimas nepatvirtina, kad įvykis pripažintinas draudžiamuoju.

2015 m. lapkričio 20 d. UAB „Autoalas“ pateikė draudikui PVM sąskaitą faktūrą ALA Nr. *(duomenys neskelbtini)* už atliktus remonto darbus kartu, kartu buvo pateiktas ir pareiškėjos atstovo prašymas draudimo išmoką išmokėti remonto įmonei.

2015 m. lapkričio 20 d. draudikas nustatė, kad pareiškėjos atstovas draudimo įmoką pagal Draudimo liudijimą Nr. *(duomenys neskelbtini)* sumokėjo bankiniu pavedimu 2015 m. spalio 21 d., nors pagal Draudimo sutartyje numatytus mokėjimo terminus visa bendra draudimo sutarties įmoka turėjo būti sumokėta iki 2015 m. spalio 17 d.

2015 m. lapkričio 20 d. pareiškėjos atstovas raštu Nr. S04-456756 ir pareiškėja raštu Nr. *(duomenys neskelbtini)* bei UAB „Autoalas“ telefonu buvo draudiko informuoti, kad įvykis pripažintas nedraudžiamuoju pagal Taisyklių 3.1 papunkčio sąlygas, todėl buvo atsisakyta apmokėti UAB „Autoalas“ PVM sąskaitą faktūrą už automobilio remonto darbus.

Pareiškėjos atstovas kreipėsi į Lietuvos banką dėl pareiškėjos ir draudiko ginčo nagrinėjimo. Pareiškėjos atstovas nurodė, kad draudikas nesilaikė Lietuvos Respublikos

draudimo įstatymo 96 straipsnio 1 dalies nuostatos ir nepagrįstai atsisakė remonto įmonei sumokėti už pagal iš anksto suderintą remonto darbų sąmatą atliktus darbus. Pareiškėjos atstovas nurodė, kad draudikas gavo visą draudimo įmoką, nereiškė jokių pretenzijų dėl mokėjimo terminų praleidimo ir negrąžino sumokėtos draudimo įmokos. Pareiškėjos atstovo nuomone, savo veiksmais draudikas pripažino, kad draudimo apsauga galioja visą draudimo sutartyje numatytą laikotarpį, nes užregistravęs įvykį suteikė žalos numerį, nusiuntė pareiškėją į remonto įmonę, su kuria yra sudaręs bendradarbiavimo sutartį, ir leido pradėti remonto darbus pagal suderintą darbų sąmatą. Pareiškėjos atstovas kelia draudikui reikalavimą pripažinti įvykį draudžiamuoju ir apmokėti remonto įmonei pagal suderintą sąmatą.

Draudikas pateikė Lietuvos bankui atsiliepimą ir nurodė, kad atsisako tenkinti pareiškėjos reikalavimą, vadovaudamasis faktinėmis aplinkybėmis, teisės aktų nuostatomis ir Draudimo sutarties sąlygomis. Draudikas pažymėjo, kad Draudimo sutarties sudėtinės dalies Taisyklių 3 skyriaus „Draudimo apsaugos pradžia. Draudimo sutarties galiojimas“ 3.1 papunktyje nurodyta, kad draudimo sutartis įsigalioja nuo draudimo liudijime nurodytos dienos 00.00 val. (Lietuvos laiku), jei liudijime nėra nurodytas kitas laikas, bet ne anksčiau nei sumokama sutarta visa draudimo įmoka arba jos pirmoji dalis, jei draudimo sutartyje nenumatytas draudimo įmokos arba jos pirmosios dalies mokėjimo atidėjimo laikotarpis. Draudikas atkreipė dėmesį, kad Draudimo sutartyje (draudimo liudijimas (*duomenys neskelbtini*)) nustatyta, kad draudimo sutarties galiojimo pradžia – 2015 m. spalio 17 d., įmokos sumokėjimo terminas – iki 2015 m. spalio 17 d., vadinasi, Draudimo sutartyje įmokos atidėjimas nebuvo nustatytas. Draudikas papildomai pažymėjo, kad Taisyklių 3.1 papunktyje nurodyta, kad jei draudimo įmoka (mokant dalimis – jos pirmoji dalis) nesumokama iki draudimo sutarties galiojimo pradžios, nurodytos draudimo sutartyje, ir po to pradelsiama mažiau kaip 30 kalendorinių dienų, tai draudimo sutartis įsigalioja ir draudimo apsauga taikoma nuo kitos po įmokos sumokėjimo dienos 00.00 val. Administruodamas žalą draudikas nustatė, kad Draudimo sutartyje numatyta draudimo įmoka buvo sumokėta tik 2015 m. spalio 21 d., todėl, vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, draudimo apsauga taikoma nuo 2015 m. spalio 22 d. 00.00 val. Draudikas nurodo, kad, atsisakydamas įvykį pripažinti draudžiamuoju, vadovaujasi tuo, kad draudimo liudijime numatyta įmoka laiku sumokėta nebuvo, draudimo sutartis įvykio dieną (2015 m. spalio 21 d.) nebuvo įsigaliojusi ir draudimo apsauga įvykio dieną nebuvo taikoma. Draudikas teigia neturįs teisinio pagrindo pripažinti įvykio draudžiamuoju ir atlyginti įvykio metu patirtus nuostolius.

Draudikas papildomai atkreipė dėmesį, kad įvykio pripažinimas draudžiamuoju arba nedraudžiamuoju nesiejamas su įvykio užregistravimu, draudėjo nukreipimu į remonto įmonę apžiūrai arba sąmatos su servisu suderinimu. Draudikas pažymėjo, kad, derinant remonto darbų sąmatą ir darbų mastą, UAB „Autoalas“ buvo informuota, kad šie veiksmai nereiškia, kad įvykis bus pripažintas draudžiamuoju. Taisyklių 4 skyriaus „Draudimo įmoka ir jos mokėjimas“ 4.7 papunktyje nurodyta, kad jei draudimo sutarties įsigaliojimas siejamas su draudimo įmokos arba jos dalies sumokėjimu, pranešimas apie nesumokėtą įmoką nėra siunčiamas. Kadangi sumokėti draudimo įmoką buvo pradelsta mažiau kaip 30 kalendorinių dienų, sumokėta draudimo įmoka draudėjui nėra gražinama, o draudimo apsauga taikoma nuo kitos dienos po įmokos sumokėjimo. Pagal Taisyklių 3.1 papunktį, pradelsta sumokėta draudimo įmoka gražinama draudėjui tuo atveju, jei draudimo įmoka (mokant dalimis – jos pirmoji dalis) pradelsiama sumokėti 30 kalendorinių dienų arba daugiau. Draudikas papildomai informavo, kad pareiškėjos atstovas dėl pareiškėjai priklausančio automobilio 2015 m. liepos 20 d. buvo sudaręs kitą transporto priemonių draudimo sutartį, tačiau įmokos laiku nesumokėjo, t. y. pradelsė daugiau kaip 30 dienų, todėl sutartis buvo nutraukta, o draudimo apsauga neįsigaliojo. Atsižvelgiant į tai, draudiko nuomone, pareiškėjos reikalavimas turėtų būti atmestas kaip nepagrįstas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir

bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atskirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, pažymėtina, kad nagrinėjamas ginčas iš esmės kyla dėl draudiko atsisakymo tenkinti pareiškėjos reikalavimą pripažinti įvykį draudžiamuoju.

Vertinant pareiškėjos atstovo nurodytas aplinkybes, kuriomis grindžiamas pareiškėjos reikalavimas, pažymėtina, kad kreipimesi nurodyta, kad draudikas gavo visą draudimo įmoką, nereikė jokių pretenzijų dėl mokėjimo terminų praleidimo ir negrąžino sumokėtų draudimo įmokų. Pareiškėjos atstovo teigimu, tokiais savo veiksmais draudikas pripažino, kad draudimo apsauga galioja visą draudimo sutartyje numatytą laikotarpį, nes, registruodamas įvykį draudikas suteikė žalos bylos numerį, nusiuntė draudėją remontuoti automobilio į remonto įmonę, su kuria turi sudaręs bendradarbiavimo sutartį, ir leido pradėti darbų sąmatoje suderintus remonto darbus.

Draudikas pažymėjo, kad Draudimo sutartyje nustatyta, kad Draudimo sutarties galiojimo pradžia – 2015 m. spalio 17 d., įmokos sumokėjimo terminas – iki 2015 m. spalio 17 d., tačiau Draudimo sutartyje nurodyta draudimo įmoka buvo sumokėta tik 2015 m. spalio 21 d., todėl, vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, draudimo apsauga įsigaliojo tik nuo 2015 m. spalio 22 d. 00.00 val., nes draudimo liudijime numatyta įmoka laiku sumokėta nebuvo, draudimo sutartis įvykio dieną (2015 m. spalio 21 d.) nebuvo įsigaliojusi ir draudimo apsauga įvykio dieną nebuvo taikoma.

Vertinant Lietuvos bankui pateiktus įrodymus, nustatyta, kad Draudimo liudijime nurodyta, kad „sumokėdamas draudimo įmoką (ar pirmąją jos dalį) ir / ar pasirašydamas, sutinku ir patvirtinu, kad: visi duomenys pateikti šiame dokumente ir jo prieduose yra teisingi; esu supažindintas su draudimo rūšies taisyklėmis (Transporto priemonių draudimo sąlygos Nr. 049 patvirtinta 2014 m. gruodžio 4 d. Valdybos posėdyje, įsigaliojo nuo 2014 m. gruodžio 10 d., Bendrosios draudimo sąlygos patvirtintos 2013 m. gruodžio 20 d. Valdybos posėdyje, įsigaliojo nuo 2014 m. sausio 1 d.), jokių pastabų neturiu ir man yra įteikta taisyklių kopija; susipažinau ir sutinku su draudimo sutartyje (draudimo liudijime) nurodytomis sąlygomis, jokių pastabų neturiu.“

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Draudimo sutartimi draudikas prisiima nuostolių, nurodytų transporto priemonių draudimo sutarties ir jos sudėtine dalimi esančių Taisyklių sąlygose, draudėjui arba apdraustajam atsiradimo riziką, o draudėjas (pareiškėjas) įsipareigoja mokėti draudikui draudimo įmoką. Sudarant sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, kurios apibrėžia jo prisiimamą riziką tam tikru laikotarpiu, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Draudimo sutartis buvo sudaryta pagal standartines sąlygas (Taisykles). Įvertinus pateiktą rašytinę medžiagą, galima daryti išvadą, kad Draudimo sutarties sąlygos buvo aiškiai atskleistos, o sudarant Draudimo sutartį buvo išreikštas sutikimas su pasiūlytomis sąlygomis ir įsipareigota jų laikytis. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad transporto priemonių draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas gali savo nuožiūra pasiūlyti sutarties sąlygas ir nurodyti, kaip ir kokia draudimo apsauga bus teikiama, nuo to priklauso draudėjo mokamos draudimo įmokos dydis, draudimo apsaugos įsigaliojimo momentas ir galiojimo laikotarpis. Jei sutarties sąlygos yra parengtos aiškiai ir suprantamai, jos neturi būti aiškinamos plečiamai, priešingu atveju būtų nepagrįstai išplečiami sudarant sutartį draudiko prisiimti įsipareigojimai.

Sistemiškai aiškinant Taisyklių sąlygas, kurių pagrindu draudikas atsisakė mokėti draudimo išmoką, pažymėtina, kad, pagal Taisyklių, kurių pagrindu buvo sudaryta Draudimo sutartis, 3.1 papunktį, draudimo sutartis įsigalioja nuo draudimo liudijime nurodytos dienos 00.00 val. (Lietuvos laiku), jei liudijime nėra nurodytas kitas laikas, bet ne anksčiau, nei sumokama sutarta visa draudimo įmoka arba jos pirma dalis, jei draudimo sutartyje nenumatytas draudimo įmokos ar jos pirmosios dalies mokėjimo atidėjimo laikotarpis. Atsižvelgiant į tai, kad Draudimo sutartyje numatyta, kad draudimo sutarties galiojimo pradžia – 2015 m. spalio 17 d., įmokos sumokėjimo terminas – iki 2015 m. spalio 17 d., konstatuotina, kad įmokos mokėjimo atidėjimo

laikotarpis nebuvo numatytas ir šiuo atveju draudimo apsauga 2015 m. spalio 17 d. ir atitinkamai 2015 m. spalio 21 d. nebuvo įsigaliojusi, kadangi įmoka pagal draudimo liudijimą buvo sumokėta įvykio dieną, t. y. 2015 m. spalio 21 d. Pagal Taisyklių nuostatas (Taisyklių 3.1 papunktis), jei draudimo įmoka nesumokama iki draudimo sutarties galiojimo pradžios, nurodytos draudimo sutartyje, ir po to pradelsiama mažiau kaip 30 kalendorinių dienų, tai draudimo sutartis įsigalioja ir draudimo apsauga taikoma nuo kitos po įmokos sumokėjimo dienos 00.00 val. Konstatuotina, kad Draudimo sutartyje numatyta draudimo įmoka buvo sumokėta tik 2015 m. spalio 21 d., todėl, vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, draudimo apsauga taikoma nuo 2015 m. spalio 22 d. 00.00 val.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 6.996 straipsnio 1 dalimi, draudimo sutartis, jeigu joje nenustatyta ko kita, įsigalioja nuo to momento, kai draudėjas sumoka visą arba pirmą draudimo įmoką. To paties Civilinio kodekso straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad jeigu draudėjas nesumoka šio straipsnio 1 dalyje numatytos draudimo įmokos, tai draudimo sutartis nutrūksta, jeigu sutartyje nėra nustatyta ko kita.

Įvertinus ginčo šalių Lietuvos bankui nurodytas aplinkybes ir pateiktus paaiškinimus, darytina išvada, kad Taisyklių sąlyga dėl draudimo apsaugos įsigaliojimo, pavėluotai sumokėjus draudimo įmoką, buvo žinoma. Aiškiai apibrėžtos buvo ir Taisyklių 4.7 papunkčio sąlygos, kad jei draudimo sutarties įsigaliojimas siejamas su draudimo įmokos arba jos dalies sumokėjimu, pranešimas apie nesumokėtą įmoką nėra siunčiamas. Kadangi pagal Taisyklių 3.1 papunktį pradelsta sumokėta draudimo įmoka gražinama draudėjui tuo atveju, jei draudimo įmoka (mokant dalimis – jos pirmoji dalis) pradelsiama sumokėti 30 kalendorinių dienų ar daugiau, o šiuo atveju sumokėti draudimo įmoką buvo pradelsta mažiau kaip 30 kalendorinių dienų, sumokėta draudimo įmoka nebuvo gražinta. Atsižvelgiant į tai, draudimo apsauga pagrįstai buvo pradėta taikyti nuo kitos dienos (2015 m. spalio 22 d.) po įmokos sumokėjimo.

Sistemiškai taikant Draudimo sutarties, jos sudėtinės dalies (Taisyklių) ir teisės aktų nuostatas, įtvirtinančias draudimo sutarties ir draudimo sutartimi teikiamos draudimo apsaugos įsigaliojimo sąlygas, ir remiantis nustatytomis aplinkybėmis, darytina išvada, kad draudikas Draudimo sutarties įsigaliojimą siejo būtent su draudimo įmokos sumokėjimo momentu, kaip nurodyta Civilinio kodekso 6.996 straipsnio 1 dalyje, nes draudimo sutartyje yra aiškiai įtvirtinta, kad draudimo įmoka arba pirmoji draudimo įmokos dalis turi būti sumokėta iki draudimo sutarties įsigaliojimo. Draudimo liudijimo duomenys patvirtina, kad draudimo sutarties šalys susitarė draudimo sutartį laikyti galiojančia nuo draudimo įmokos sumokėjimo momento, be to, Draudimo sutartimi nebuvo nustatytos Civilinio kodekso 6.996 straipsnio 1 dalyje numatytos išimties taikymo sąlygos, taip pat nebuvo susitarta, kad draudimo apsauga bus teikiama iki draudimo sutarties įsigaliojimo įvykusiems draudžiamiesiems įvykiams (Civilinio kodekso 6.996 straipsnio 3 dalis). Kadangi ginčo šalys, sudarydamos draudimo sutartį, nenustatė kitokios Draudimo sutarties ir draudimo sutartimi teikiamos draudimo apsaugos įsigaliojimo tvarkos, nei įtvirtinta įstatyme ir Taisyklėse, todėl iki 2015 m. spalio 17 d. nesumokėjus draudimo įmokos Draudimo sutartimi teikiama draudimo apsauga neįsigaliojo ir 2015 m. spalio 21 d. įvykio metu ji nebuvo teikiama. Šiame kontekste, vadovaujantis Draudimo įstatymo 2 straipsnio 10 dalimi, pažymėtina, kad draudimo apsauga – tai draudiko įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui. Kadangi 2015 m. spalio 21 d. įvykio metu sudarytos Draudimo sutarties pagrindu draudimo apsauga negaliojo, draudikui nekyla pareiga pareiškėjai mokėti draudimo išmokos, atlyginančios 2015 m. spalio 21 d. įvykio metu jos transporto priemonei padarytą žalą, t. y. šiuo atveju atlyginti pareiškėjos patirtų nuostolių pagal UAB „Autoalas“ remonto sąmatą.

Lietuvos bankui įvertinus pateiktus dokumentus ir Draudimo sutarties bei teisės aktų nuostatas, įtvirtinančias draudimo sutarties ir draudimo sutartimi teikiamos draudimo apsaugos įsigaliojimo sąlygas, darytina išvada, kad pareiškėjos reikalavimas pripažinti įvykį draudžiamuoju ir atlyginti nuostolius, t. y. pripažinti, kad Draudimo sutartimi teikiama draudimo apsauga įsigaliojo nuo 2015 m. spalio 17 d. ir galiojo 2015 m. spalio 21 d., yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu bei šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos R. B. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Vilius Šapoka